

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 19. De erroribus Tartarorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Tertiusdecimus: quod quisemel blasphemavit, impossibile est non blasphemare.

Quartusdecimus: quod fides non est nobis ministrata per Angelos.

Hos articulos ponit Athanasius in Epistola ad Serapionem.

4 Quintusdecimus: quod Iesus Christus filius dicitur paterna essentia.

Sextusdecimus: quod quae sunt naturaliter propria Dei patris, sunt propria Dei filij.

Decimusseptimus: quod nomine Christi intelligitur Spiritus sanctus.

Decimusoctavus: quod docente Paulo, Seraphim addiscunt.

Decimusnonus: quod quando Moyses dixit de hominis formatione, quod Deus inspiravit in faciem eius spiraculum vitae, & factus est homo in animam viventem, quod istud spiritamen, seu spiraculum, non fuit anima rationalis; quia tunc fuisset anima de Dei essentia; sed intelligitur, quod fuit Spiritus sanctus homini inspiratus.

Hos artic. posuit Cyrillus in lib. thesaurorū. 5 Vigesima: quod Spiritus sanctus est in medio Patris, & Filij.

Hunc articulum ponit Gregorius Nazianz. in sermone de Epiphania.

Vigesima prima: quod Spiritus sanctus est verbum Filij.

Hunc articulum ponit Basilius in sermone de Spiritu sancto.

Vigesima secunda: quod Spiritus, sanctus per Filium operatur.

Vigesima tertia: quod in Angelis, quo ad naturam non dicimus secundum, nec tertium.

Hos artic. ponit Basilius contra Eunomium.

COMMENT. XLIII.

Gregorum arrogantia, & in Ecclesiam latinam invidia.

Græci tametsi initio nascuntis Ecclesiae catholice fuerint amplexi fidem, & viros quamplures sanctitatis, et doctrina clarissimos habuerint: tamen labentibus saeculis ita eorum arrogantia crevit, ut Ecclesiae Latinae invidentes, summo Romano Pontifici obedire recusarint, & Schismate facto ab Ecclesia Latina desciverint, multasque in eam iniurias intulerunt, quas recenset Leo Papa Nonus Episcopus, quaedam contra inauditas praesumptiones Michaelis, et Acriani Episcoporum, 6. 29. & eiusdem Epistolae, cap. 8. dicit, Græcos diversis temporibus, diverso errore, ad corrumpendam catholicam matrem Ecclesiae virginitatem nonaginta, & eo amplius haereses peperisse.

Ecclesiae Romanae in Graecos singularis benignitas.

Hos saepe Ecclesia Romana conata est in viam revocare, ut abunde legitur in Concilio Florentino sub Eugenio IV. Sess. 3. Eisdem reducendis ad Ecclesiam unitatem incubuerunt diversi Romani Pontifices Innocentius III. Gregorius X. & Eugenius IV. Hi tempore Eugenij Quarti circa annos Domini MCCXXXII. in Concilio Florentino, Ecclesiae Latinae uniantur, ut sessione ultima eius Concilij scriptum est: idque post Eymeri, & B. Thomae tempora, ceterum ea unio non duravit.

Quanta vero animi acerbitate essent Græci con-

tra Latinos, tametsi ex multis perspicere liceat, maxime tamen constat ex Concilio Laterano sub Innocentio III. capitulo 4. nam si quandoque sacerdotes Latini super eorum altaria celebrassent, non prius ipsi sacrificare volebant in ipsis, quam ea tanquam per hoc inquinata laussent. Quin & baptizatos a Latinis ipsi ausu temerario rebaptizare praesumebant, quod refertur in capitulo licet Græcus. extra de baptismi, & eius effectu.

Item quantum attinet ad errores Græcorum, quos hic commemorat Eymer, eos copiose refert, & in sententia catholico explicat B. Thomas opuse, quodam contra errores Græcorum inscripto, quod est primū tomi 17. inter opera S. Thomae, cuius hic quoque mentionem facit auctor. ac multi quidem ex his declarati, sicut docet S. Thomas errores non sunt.

Ceterū idē Græci, praesertim nostris saeculis proximiores, multos alios gravissimos errores pepererunt, quos bene interpretari non licet: cum et purgatorum negent, et secundas nuptias dānent, & simplicem fornicationē non esse peccatum, & alios multos impie profiteantur, quos refert, et consutat Guido Carmelita in summa de haeresibus, titulo de haeresibus Græcorum, commemorat etiam Græcorum errores Beatus Antoninus in 3. par. histor. tit. 22. c. 11. §. 1. Arnaldus Albertinus in Rubrica de haeresibus lib. 6. quaest. 12. circa finem. Bernardus Lutzburgus in catalogo haereticorum, lib. 2. verbo: Græci. Augustinus de Ancona in summa de potestate Ecclesiastica, q. 25. art. 5. & 6. Præcolus lib. 7. de vitis, & sectis haeret. cap. 15.

2. Quartus quod filius Dei assumpsit humanam naturam in sua essentia. Hic articulus duplicem sensum habere potest. Unus est, quod Filius Dei assumpsit naturam humanam in sua essentia, id est, perfectam ex corpore, & anima constantem: et hoc est verum, catholicum, ac secundum fidem tenendum iuxta illud Athanasij in regula sua confessionis. Perfectus Deus, perfectus homo, ex anima rationali & humana carne subsistens. traduntque copiose Theologi scholastici, lib. 3. sentent. dist. 2.

Alter sensus esse potest, quem hic crederem damnari scilicet, Filium Dei assumpsit humanam naturam in sua essentia, quasi unio naturae humanae, & divinae facta sit in essentia ad tertiam quandam naturam constituendam, quod est falsum, ut scribunt Theologus lib. 3. sentent. dist. 4. natura enim humana persona Filij Dei unita fuit primo, & per se, non naturae, & essentiae divinae, inde natura divina humanae naturae in filio unita fuit, ut verè, & subtiliter explicat Magister praecitato loco: §. non autem.

QUESTIO XIX. De erroribus Tartarorum. SUMMARIUM.

- 1 Tartari multifariam distincti.
2 Ex eis quidam patriae advenae desiderio se ipsos necant.
3 Alij litteras etiam, quas defunctis perferant ab amicis accipiunt.

Decima

Ecce nona quaestio est: Hæreses & errores Tartarorum, qui sunt?

Ad hanc respondemus, quod Tartari cum sint plurimi, in suis erroribus tantum distincti.

1. Quidam namque sunt, qui ex toto sequuntur errores Sarracenorum, & sunt vere Sarraceni: quidam autem qui non. Et isti etiam non sunt in erroribus uniformes: nam eorum quidam adorant Iunam in speciali: quidam autem eorum adorant in generali illud animal, quod ei prius mane occurrit, siue sit canis, siue asinus, siue homo, seu aliud qualecunque; Et cum qualibet die de mane idem animal non occurrat, nec omnibus etiam eadem die idem animal occurrat, sed unum animal uni homini, & aliud alteri: ideo difformiter sibi Deum constituunt & adorant.

2. Quidam eorum, cum sunt extra terram suam captiui, & desiderant redire ad terram suam, si suspedunt se, seu præcipitæ se, vel aliter intermunt se credentes se redire ad partes suas, & ad patriam naturalem per modum prædictum.

3. Quidam vero, qui magis reputantur perfecti, congregatis parentibus & amicis, seu magis coniunctis, & receptis diuersis litteris à diuersis, quæ diriguntur amicis, & coniunctis eorum defunctis publice cum illis litteris latanter & gaudiose faciunt se comburi, credentes per talem combustionem, & genus mortis ire ad paradysum, & ad confortium beatorum.

Isti Tartari ut plurimum sunt homines, butialia: nec vetus testamentum, nec nouum admittentes, nec aliis scientiis integentes, sed brutaliter conuenientes.

COMMENT. XLIIII.

Tartarorum errores, & sequentium in proximis quaestionibus, qui fidem Christianam non sunt professi, eo consilio enumerat Eymericus, quo diximus supra super q. 4. huius partis.

a. Ad hanc respondemus, quod Tartari cum sint plurimi, &c.] Nouitia videtur Tartarorum, & paucis ab hinc seculis nata: nemo enim veterum hac res legitur appellatione. Sunt autem Tartari populi partis Sarmatiae Europæ. Stephanus populos Scythia iuxta Danubium, in Mæoticam paludem vergentes asserit. Hos Greci Sauromatas Romani Sarmatas, appellabant.

Horum varia sunt appellationes ex diuersis ritibus sumptæ: nam quidam Geloni, alii Getæ, alii Antrrophagi, alii alijs nominibus vocantur, quod in dicitur hic erudite Eymericus iuxta historiam veritatem, de quibus videtur Plinium lib. 4. cap. 12. Serabonem li. 11. & Pomponium Melam lib. 2. de situ orbis, c. 1. & cum dux sint Sarmatiae teste Prologo lib. 3. vna in Europa, altera in Asia, in Europa Olbia est, quam nunc Russiam multi & Tartariam esse credunt.

Apud hos ergo Tartaros reliquæ multæ Scythiarum morum adhuc inueniuntur, quorum multos hic enumerat Eymericus, quibus (ut hic locus fiat illustrius) non piget in gratiam lectorum alios ad-

A iungere riuus, quos partim ex antiquioribus, partim ex recentioribus scriptoribus breuissime collegimus.

Vagantur ergo Tartari nullas certas habentes sedes: vicium habent immundissimum: nam non operiunt mensas matilibus, nec manutergijs vtuntur, cum manus non lauent, nec corpora, nec vestimenta. Quidam eorum panem non edunt, neque oleras, neque legumina, sed animalium omnium caribus vescuntur, canum etiam & catiorum et murium graduscularum. Captorum inimicorum corpora ad crudelitatem suam ostentandam, & vindicandi desiderium ad ignem quandoque assant. Tam viri quam femine pro fere vestitu induuntur. Scelus magnum habetur apud eos, si cibi aliquid aut potus perire permittatur. in hostem quem vicerunt, sunt crudelissimi cuius e cadauere fluentem sanguinem sepe sugunt et ingurgitant. Potentiores seruum unum in vita eligunt, atque cauterio suo inustum secum tumulari faciunt, ut eo in alio mundo velut famulo vtantur, qualis Deus sit optimus ignorat, atque ita saepe quisque suo arbitratu Deum constituit.

B Alios innumerabiles habet ritus sædissimos & valde obscenos, quos hic veluti pærga libenter resecamus, nam & in bello, & in pace, & in coniugijs & cæteris actionibus inuendis, mira prorsus & nefanda quadam obseruant, quæ longum esset recensere, nec sunt huius instituti.

C De moribus vero ac ritibus Tartarorum copiosissime scribit Sanctus Antoninus in 2. par. historiali tit. 19. cap. 8. §. 1. & multis sequentibus, & §. 21. eiusdem capituli 8. ait regem Tartarorum circa annos Domini MCCLV. cum multis proceribus regni sui, ac magna populi parte conuersum fuisse ad fidem Domini nostri Iesu Christi.

Certe hoc nobis exploratum est, Innocentium Papam III. anno Domini MCCLIII. multa priuilegia concessisse Fratribus ordinis Predicatorum, qui ad prædicandum Euangelium missi fuerant ad terras Sarracenorum, Tartarorum, & aliorum infidelium, ut constat ex eius rescripto, incipiente: Cum hora iam vndecima, quod habetur in libro priuilegiorum ordinis Predicatorum, folio 30. Eadem autem priuilegia concessit Alexander III. anno Domini MCCLV. Fratribus ordinis Missionum in eiusdem terris prædicantibus, sicut apparet ex rescripto Alexandri III. eiusdem initij et tenoris, quod est impressum in fine huius operis inter litteras Apostolicas pro officio sanctæ Inquisitionis.

D Certe hoc nobis exploratum est, Innocentium Papam III. anno Domini MCCLIII. multa priuilegia concessisse Fratribus ordinis Predicatorum, qui ad prædicandum Euangelium missi fuerant ad terras Sarracenorum, Tartarorum, & aliorum infidelium, ut constat ex eius rescripto, incipiente: Cum hora iam vndecima, quod habetur in libro priuilegiorum ordinis Predicatorum, folio 30. Eadem autem priuilegia concessit Alexander III. anno Domini MCCLV. Fratribus ordinis Missionum in eiusdem terris prædicantibus, sicut apparet ex rescripto Alexandri III. eiusdem initij et tenoris, quod est impressum in fine huius operis inter litteras Apostolicas pro officio sanctæ Inquisitionis.

QUESTIO XX.

De Turcorum erroribus.

Decima quaestio est: Hæreses & errores Turcorum, qui sunt?

Ad hanc respondemus, quod Turci communiter sunt Sarraceni, & eorum erroribus inuoluuntur, aliam in speciali nullam sectam habent, nec errorem, specialem, sed variis variis erroribus in suis mentibus captiuantur.

V COM.